

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Naturvårdsenheten

Beslut
2014-06-18

Dnr 511-4501-2014

Sida
1(1)

Till
/enligt sändlista/

Utökning av naturreservatet Furustad, Dals-Eds kommun

Beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) att det område som anges på bifogade karta, bilaga 1, ska utgöra naturreservat. Området ska ingå i det befintliga naturreservatet Furustad, beslutat 1988-04-25, dnr 11.1211-903-87, 04-202.

Med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken beslutar Länsstyrelsen att i nytillkomna området ska gälla samma föreskrifter som i det befintliga naturreservatet Furustad, nämligen samtliga föreskrifter under A, B, C och D i bifogat beslut, bilaga 2.

Vidare fastställer Länsstyrelsen med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. kompletteringarna av skötselplanen enligt bilaga 3.

Bakgrund

I syfte att medverka till skydd för området förvärvade Västkoststiftelsen Furustad år 1981, varvid Naturvårdsverket utgav statsbidrag om 50 % av köpeskillingen. Den nybildade naturvårdsfastigheten fick beteckningen Valsebo 1:45.

Naturreservatet bildades genom beslut av Länsstyrelsen den 25 april 1988. Samtidigt fastställdes en skötselplan för området. Västkoststiftelsen utsågs till reservatsförvaltare.

Sedan skogsavverkning aktualiserats norr om och i omedelbar anslutning till reservatet - inom Valsebo 1:30, 1:31 och 1:32 - inleddes år 1995 förhandlingar med berörd markägare om skydd även för detta område. År 1999 förvärvade Naturvårdsverket området med syftet att det befintliga naturreservatet skulle utökas. Samma år avstyckades området och fick beteckningen Valsebo 1:52. Beslut om att införliva denna del i reservatet har dock först nu aktualiserats.

Naturförhållanden inom Valsebo 1:52

Naturvårdsfastighetens areal uppgår till 5,6 hektar, varav 5,1 med produktiv skogsmark och 0,5 betecknat som impediment. Terrängen utgörs av en brant sluttning ned mot Stora Le med en nivåskillnad på ca 90 meter. Här finns

dels ett välbeskogat, grandominerat bestånd i bördigare stråk ned mot sjön, dels talldominerad skog på betydligt magrare marker. Skogens ålder kan uppskattas till 100-120 år, men i delar av området finns betydligt äldre träd. I övre delen planar dalgången ut och övergår i sumpig terräng mot Yxetjärnet i det befintliga reservatet.

I den naturinventering som genomfördes längs Stora Les östsida 1979-80 finns följande beskrivning (område 16): "En trång ravin mellan Yxetjärnet och Stora Le. I ravinen står ett gammalt granbestånd, som uppenbarligen på grund av svårtillgängligheten fått stå kvar orört. Ravinen är blockig och en del stormfällda granar gör den ännu svårframkomligare." Vidare: "Dalgången norr om Yxetjärnet domineras i nedre delen av gran. Denna del är tydligt påverkad av skogsbruk men ett antal liggande trädstammar i olika förmultningsstadier i mellersta och övre delen av ravinen indikerar oförändrad och bibehållen skogsmiljö. Högst upp i dalen och fram till där dalen planar ut och övergår i sumpig terräng och Yxetjärnet vidtar så är skogen delvis mycket gammal." I samband med inventeringen noterades också häckning av duvhök och järpe i dalen.

Under 2000-talet har ett ytterligare ett antal granar blåst omkull i området. Huvuddelen av skogen har dock inte i någon större omfattning påverkats av det senaste decenniets stormfällningar och barkborreangrepp.

Det utökade naturreservatets omfattning och areal

Genom utökningen ökar reservatets landareal från 46 till 52 hektar. Arealen barrskog ökar från 40 till 45 hektar.

Enligt 1988 års beslut ingår även det vattenområde i Stora Le som enligt 1 kap. 5 § jordabalken tillhör Valsebo 1:45; denna gräns är dock inte markerad på beslutskartan. Även för den nu tillkommande delen bör detta gälla, dvs det vattenområde som enligt 1 kap. 5 § jordabalken tillhör Valsebo 1:52 bör ingå i reservatet.

Reservatets syfte och föreskrifter

Det befintliga reservatets ändamål är att "skydda och vårda ett botaniskt värdefullt torpställe vid stranden till Stora Le med möjligheter att utveckla friluftslivet samt att skydda omgivande naturskog med faunaskyddsintressen." Eftersom det tillkommande området utgörs av naturskog som bör bevaras orörd, torde detta ändamål kunna gälla även för den tillkommande delen.

Föreskrifterna innefattar bl.a. förbud mot att röja, gallra, avverka, upparbeta vindfälle, markbereda, plantera, så eller vidta annan skogsbruksåtgärd (A 11). Någon komplettering av föreskrifterna torde ej behövas.

Eftersom jakt på annat än älg är förbjuden i reservatet (A 12), bör det gällande nyttjanderättsavtalet för Valsebo 1:52 som innefattar "all jakt" sägas upp och ersättas med avtal som endast avser jakt på älg.

Enligt föreskriften B1 är markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktade tåla att gränsmarkering utförs.

Medan det ursprungliga reservatet bildades enligt naturvårdslagen, återfinns bestämmelserna om naturreservat numera i miljöbalken och tillhörande förordningar. Detta beslut om utökning fattas med stöd av dessa senare bestämmelser.

Miljöbalkens allmänna bestämmelser om dispens, påföljder m.m. gäller även i det nytillkomna området.

Skötsel av det nytillkomna området

De två domerande naturtyperna i området, granskogen och hållmarkstallskogen, har båda naturskogskvaliteter som bör bevaras och få utvecklas vidare. Genom att området ställs till fri utveckling får träden åldras ytterligare och mer död ved i form av lågor, torrakor etc skapas.

Skötselplanen

Det tillkommande området kan lämpligen ingå som en del av det angränsande skötselområdet 7b, vilket utgörs av barrskog med målet att bevaras orörd. Arealen för skötselområde 7 ökar därmed från 40,5 till 46 hektar. Beskrivningen kompletteras med det kursiverade i följande textavsnitt:

”7b Barrskogsområde med en liten tjärn. Hållmarkstallskog dominerar särskilt i slutningen ned mot sjön. Granbestånd finns främst i fuktigare sänkor och i anslutning till inägorna. *I den trånga, blockiga ravinen norrut mellan Yxetjärnet och Stora Le är granskogen relativt orörd med gott om död ved, bl.a. i form av liggande trädstammar i olika förmultningsstadier.* Skogen strax norr om tjärnen är mycket gammal. Bl a finns här epifytiska lavar som skägglavar och tagellav (*Alectoria sarmentosa*). På lågor finns levermosorna *Crossocalyx hellerianus* och *Anastrophyllum michauxii*.”

Skötselplanens riktlinjer beträffande hävd av skogsområden bör gälla även för det nytillkomna området (skogsvårdsstyrelsen benämns dock numera Skogsstyrelsen):

”1.2.2 Hävd av skogsområden

Om omfattande skador på skogen inom naturreservatet sker till följd av brand, kraftig stormfällning, massangrepp av skogsskadeinsekter eller dylikt skall samråd ske med länsstyrelsen och skogsvårdsstyrelsen rörande förryngringsåtgärder.”

Någon anordning för friluftslivet torde ej behövas i det tillkommande området.

Natura 2000

Furustadsreservatet utgör huvuddelen av det Natura2000-område enligt art- och habitatdirektivet som även inkluderar en strandremsa norrut där den nu aktuella utökningen ingår. Området har beteckningen SE0530089.

Vidare ingår reservatet inklusive utökningen i det Natura2000-område enligt fågeldirektivet som benämns Stora Le och har beteckningen SE0530128.

Naturtypen i den nytilkomna reservatsdelen utgörs av Västlig taiga.

Remissbehandlingen av förslaget

Förslag till beslut om utökningen remitterades den 3 mars 2014 till ett tiotal myndigheter, föreningar m.fl. samt reservatsförvaltaren Väst kuststiftelsen. Jakträttsinnehavaren för Valsebo 1:52 förelades samtidigt att i enlighet med 24 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. inkomma med eventuella synpunkter.

Yttranden har inkommit från Dals-Eds kommun, Dalslands miljö nämnd, Skogsstyrelsen och SGU.

Kommunen har inte något att erinra mot förslaget. SGU har inga synpunkter i ärendet.

Dalslands miljö nämnd anser att en översyn bör göras av tillgängligheten samt information och skyltning till reservatet.

Skogsstyrelsen ställer sig positiv till utökningen men föredrar att mindre ändringar sker i fråga om skötsel.

Beträffande tillgänglighet och skyltning anser Länsstyrelsen det lämpligt att vidta vissa förbättringsåtgärder vid tillfartsvägen från väg 2194 vid Valsebo. Eftersom tjugosex år förflutit sedan skötselplanen fastställdes, bör det inom de närmaste åren även tas ställning till om det föreligger behov att revidera skötselplanen i sin helhet. Därvid bör de synpunkter på skötseln som Skogsstyrelsen framför särskilt beaktas. Någon revidering av skötselplanen görs dock inte i föreliggande ärende om utökning.

Övriga förutsättningar för beslutet

Enligt Länsstyrelsens uppfattning har området så höga naturvärden det bör skyddas genom att införlivas i det befintliga naturreservatet och omfattas av samma föreskrifter som gäller där. Detta innebär bl.a. att skogen ska få utvecklas fritt.

Miljömål

Reservatsbildningen bidrar främst till att uppnå det av riksdagen antagna miljö kvalitetsmålet *Levande skogar*. Vidare berörs miljö kvalitetsmålen *Ett rikt växt- och djurliv* samt *Levande sjöar och vattendrag*.

Intresseprövning

Området förvärvades som nämnts redan år 1999 av Naturvårdsverket för att tillföras det befintliga reservatet. De föreskrifter som gäller för det tidigare

bildade reservatet kan anses väl ägnade även för den tillkommande delen. Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken finner Länsstyrelsen att dessa föreskrifter inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Hushållningsbestämmelser m.m.

Stora Le med Furustadsområdet ingår i område med geografiska bestämmelser enligt 4 kap. 2 § miljöbalken och utgör riksintresse för såväl rörligt friluftsliv som naturvård.

Genom att naturreservat bildas med främsta syfte att bevara strandmiljön med naturskogsbiotoper kan hushållningsbestämmelserna i 3 kap. miljöbalken om en från allmän synpunkt lämplig markanvändning anses tillgodosedda. Reservatsbildningen får vidare anses förenlig med intentionerna i kommunens översiktsplan (ÖP 03), där bevarandevärdena i det riksintressanta området betonas.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i ortstidning (Dalslänningen). Sakägare skall anses ha fått del av beslutet den dag kungörelsen var införd i tidningen.

Beslutet skall även kungöras i länets författningssamling. Föreskrifterna enligt 7 kap 30 § miljöbalken träder i kraft den dag som framgår av författningen och gäller omedelbart även om de överklagas. Övriga föreskrifter gäller från den dag de vinner laga kraft.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bifogat formulär O4, bilaga 7. Den som har rätt att överklaga skall göra det inom tre veckor från den dag vederbörande fått del av beslutet.

I detta ärende har t.f. länsöverdirektör Lenny Lämber beslutat. Naturvårdsintendent Thorbjörn Schafferer har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har även Johan Jannert och Sven Swedberg, naturvårdsenheten, Lisa Ragnarsson, kulturmiljöenheten, Anna Vickman, vattenvårdsenheten, Kerstin Andersson, samhällsbyggnadsenheten, och Jonas Ledelius, rättsenheten, deltagit.

Lenny Lämber

Thorbjörn Schafferer

Bilagor

1. Beslutskarta.
2. Reservatsbeslut 1988 med nu beslutade ändringar införda.
3. Skötselplan 1988 med nu beslutade ändringar införda.
4. Fotodokumentation.
5. Sändlista